

नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३१) काठमाडौं, कार्तिक १९ गते २०३८ साल (अतिरिक्ताङ्कः ४५)

श्री ५ को सरकार

मन्त्रिपरिषद् सचिवालयको

सूचना

श्री ५ को सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०३८

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपालको संविधान, २०१९ को धारा २९ बमोजिम देहायको नियमावली स्वीकृत गरी बक्सकोले सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस नियमावलीको नाम “श्री ५ को सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०३८” रहेको छ ।

(२) यो नियमावली २०३८ साल आषाढ २ गतेदेखि प्रारम्भ भएको मानिनेछ ।

२. परिभाषा: यस नियमावलीमा—

(क) “सचिव” भन्नाले श्री ५ को सरकारको सचिव सम्मनुपर्दछ र सो शब्दले श्री ५ को सरकारको मुख्य सचिवसमेतलाई जनाउँछ ।

(ख) “मन्त्रालय” भन्नाले यस नियमावलीको अनुसूची (१) मा उल्लिखित सचिवालयलाई समेत जनाउँछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

३. मन्त्रालय र सचिवालय: श्री ५ को सरकारको कार्य सम्पादन अनुसूची १ मा तोकिएबमोजिमका मन्त्रालय र सचिवालयद्वारा गरिनेछ ।

तर श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा आदेश जारी गरी मन्त्रालय र सचिवालयको नाममा हेरफेर र संख्या थपघट गर्न सक्नेछ ।

४. कामको बाँडफाँट: मन्त्रालय र सचिवालयमा कामको बाँडफाँट अनुसूची २ मा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

तर श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा आदेश जारी गरी कुनै मन्त्रालय वा सचिवालयको काम अर्को मन्त्रालय वा सचिवालयमा सार्न सक्नेछ ।

५. मन्त्रीहरूमा कार्यभारको विभाजन: एउटा मन्त्री वा राज्यमन्त्रीलाई एक वा एकभन्दा बढी मन्त्रालय र सचिवालयको अख्तियार दिई कार्यभार विभाजन हुन सक्नेछ ।

६. खारेजी: श्री ५ को सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०२४ (संशोधन सहित) र सो नियमावली अन्तर्गत जारी गरिएका आदेशहरू खारेज गरिएका छन् ।

अनुसूची १

मन्त्रालय र सचिवालयको नाम

१. मन्त्रिपरिषद् सचिवालय ।
२. अर्थ मन्त्रालय ।
३. उद्योग मन्त्रालय ।
४. कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।
५. कृषि मन्त्रालय ।
६. गृह मन्त्रालय ।
७. जलस्रोत मन्त्रालय ।
८. निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय ।
९. पर्यटन मन्त्रालय ।
१०. परराष्ट्र मन्त्रालय ।
११. पञ्चायत तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय ।
१२. भूमिसुधार मन्त्रालय ।
१३. रक्षा मन्त्रालय ।
१४. वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय ।
१५. वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय ।
१६. शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय ।
१७. सामान्य प्रशासन मन्त्रालय ।
१८. सञ्चार मन्त्रालय ।
१९. श्रम तथा सामाजिक कल्याण मन्त्रालय ।
२०. स्वास्थ्य मन्त्रालय ।

अनुसूची २

१. मन्त्रिपरिषद् सचिवालय

१. राजदरबारसम्बन्धी विषय ।
२. मन्त्रिपरिषद्सम्बन्धी ।
३. विभिन्न मन्त्रालयको कार्यको समन्वय र रेखदेख ।
४. श्री ५ को सरकारको कार्य विभाजन र कार्य सम्पादनसम्बन्धी व्यवस्था ।
५. राष्ट्रिय योजना आयोगसम्बन्धी ।
६. अख्तियार दुरुपयोग निवारण आयोगसम्बन्धी ।
७. विशेष प्रहरी विभागसम्बन्धी ।

२. अर्थ मन्त्रालय

१. आर्थिक नीति, प्रशासन र नियन्त्रण ।
२. आर्थिक विश्लेषण ।
३. आर्थिक साधनहरूको बाँडफाँट ।
४. मुद्रा ।
५. बैङ्किङ्गसम्बन्धी ।
६. बीमासम्बन्धी ।
७. आय-व्यय विवरण (बजेट) ।
८. राजस्व नीति तथा योजना ।
९. राजस्व अनुसन्धान ।
१०. राजस्व प्रशासन एवं सङ्कलन:-
 - (क) भन्सार ।
 - (ख) अन्तःशुल्क ।
 - (ग) आयकर, बिक्रीकर र शी ५ को सरकारले समय समयमा लगाएको अन्य करहरू ।
 - (घ) मालपोत र रजिष्ट्रेशन ।
११. जग्गा बर्ता र सोसम्बन्धी ।
१२. सामान्य मूल्य नीति ।
१३. आर्थिक विकासको लागि अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र अर्थ व्यवस्थासम्बन्धी ।
१४. अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक एवं मुद्रासम्बन्धी सम्मेलन ।
१५. वैदेशिक सहायतासम्बन्धी ।
१६. वैदेशिक सहायता समन्वय समितिसम्बन्धी ।
१७. विदेशी मुद्रा विनिमय तथा नियन्त्रण ।
१८. सार्वजनिक ऋण तथा जमानत ।
१९. टकमरी ।
२०. नाप र तौल ।
२१. तलब, भत्ता, दैनिक एवं भ्रमण भत्ता, निवृत्तभरण र उपदान आदि ।
२२. सरकारी संस्थानको तलब, भत्ता, बोनस, लगानी र लाभांशसम्बन्धी सामान्य नीति ।
२३. सरकारी कोषको प्रशासन ।
२४. लेखा नियन्त्रण ।
२५. महालेखा परीक्षकको विभागसम्बन्धी ।
२६. गूठीसम्बन्धी ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२७. कर्मचारी संचयकोषसम्बन्धी ।
२८. संस्थान समन्वयनसम्बन्धी ।
२९. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवाको सेटोलजी उप-समूहको प्रशासन ।

३. उद्योग मन्त्रालय

१. उद्योगसम्बन्धी नीति तथा कार्यान्वयन ।
२. खानी तथा खनिज अन्वेषणसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ।
३. खानी तथा खनिज विकाससम्बन्धी अध्ययन, तालीम, अन्वेषण तथा सर्भेक्षण ।
४. कम्पनी, कारखाना, उद्योग तथा खानीसम्बन्धी कानूनको प्रशासन ।
५. सरकारी क्षेत्रमा औद्योगिक कार्य ।
६. औद्योगिक संघ-संस्थाहरू ।
७. औद्योगिक नियोगहरू ।
८. औद्योगिक क्षेत्रहरू ।
९. अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय औद्योगिक संस्थाहरूसंगको सम्पर्क ।
१०. वैदेशिक लगानी, प्रवर्द्धन तथा सोसम्बन्धी कानूनको प्रशासन ।
११. घरेलु तथा ग्रामीण शीप र उद्योगको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन ।
१२. गुणस्तर निर्धारण ।
१३. औद्योगिक लगानी प्रवर्द्धन ।
१४. उद्योगसम्बन्धी संस्थानहरू ।
१५. उत्पादकत्व वृद्धिसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ।
१६. प्रविधि विकास र प्रविधि हस्तान्तरणसम्बन्धी ।
१७. औद्योगिक जनशक्तिको विकास तथा तालीम, अन्वेषण तथा सर्भेक्षण ।
१८. औद्योगिक प्रवर्द्धन तथा संरक्षण ।
१९. पेटेण्ट, डिजाइन र ट्रेडमार्कसम्बन्धी ।
२०. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत माइनिङ्ग, जियोलोजी, केमिस्ट्री, केमिकल र मेटालर्जिकल समूहहरूको प्रशासन ।

४. कानून तथा न्याय मन्त्रालय

१. ऐन, अध्यादेश, नियम र आदेश बनाउने सम्बन्धमा परामर्श दिने, मस्यौदा गर्ने र मस्यौदा जाँच्ने ।
२. प्रचलित नेपाल कानून, अन्तर्राष्ट्रिय कानून, न्याय प्रणाली र न्याय प्रशासन सम्बन्धमा अनुसन्धान गर्ने, भैरहेका कानूनको पुनरावलोकन गर्ने, सुधार गर्ने, आवश्यक नयाँ कानूनको सुझाव गर्ने र विकास गर्ने ।
३. नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन हुने सूचनाहरू कानून अनुकूल बनाउन जाँच्ने र सम्पादन गर्ने ।

४. कानूनी राय-सल्लाह दिने ।
५. करार (अन्तर्राष्ट्रियसमेत) तथा अन्य लिखतको मस्यौदा गर्ने, मस्यौदा जाँच्ने र सो सम्बन्धमा परामर्श दिने ।
६. सरकारी मुद्दा वापस लिने, मिलापत्र गर्ने, श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने मुद्दामा सरकारी वकीलबाट बहस पैरवी वा प्रतिरक्षा गराउने ।
७. देहायको विषयमा कानूनी परामर्श दिने:-
 - (क) बहुपक्षीय सन्धी-सम्झौता स्वीकार (न्याटिफिकेशन र एक्सेशन) गर्ने ।
 - (ख) अन्तर्राष्ट्रिय वा अन्तर सरकारी संस्थाको सदस्यता ग्रहण गर्ने ।
 - (ग) अन्तर्राष्ट्रिय कानूनी दायित्व व्यहोर्ने ।
 - (घ) अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन वा वार्ताहरूमा कुनै अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको विषयमा अपनाउनु पर्ने दृष्टिकोण ।
८. अन्तर्राष्ट्रिय कानूनी विवाद ।
९. अन्तर्राष्ट्रिय कानूनसम्बन्धी संस्था र सम्मेलनहरू र अन्तर्राष्ट्रिय संस्था र सम्मेलनहरूको कानूनी पक्ष ।
१०. श्री ५ को सरकारलाई आवश्यक पर्ने कानून वा लिखतको अनुवाद गर्ने, अनुवाद जाँच्ने र सन्धी-सम्झौताको अनुवाद गर्ने ।
११. सन्धी-सम्झौताहरू र कानूनको एकीकरण र प्रकाशन ।
१२. न्याय सेवा आयोगसम्बन्धी र न्याय सेवाको कर्मचारी प्रशासन ।
१३. सर्वोच्च अदालत र अन्तर्गतका अदालतसम्बन्धी काम, न्याय प्रशासन, मुद्दा र अदालती लगतको तथ्याङ्क तथा सरकारी मुद्दाको तथ्याङ्क ।
१४. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र अन्तर्गतका कार्यालयसम्बन्धी र सरकारी वकील प्रशासन ।
१५. न्यायीक समितिका कर्मचारीसम्बन्धी ।
१६. राजस्व न्यायाधिकरणसम्बन्धी काम र प्रशासन ।
१७. वागमती विशेष अदालत, अन्य विशेष अदालत र न्यायीक जाँचबुझ आयोगसम्बन्धी ।
१८. कानून र न्याय प्रशासन सुधार आयोगहरूसम्बन्धी ।
१९. कानून व्यवसाय र निःशुल्क कानूनी सहायता ।
२०. कानून किताब व्यवस्था समितिसम्बन्धी ।
२१. कानून गोष्ठी र तालीम ।
२२. व्यवस्थापन कार्यक्रम ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

५. कृषि मन्त्रालय

१. कृषि तथा कृषि उत्पादनसम्बन्धी नीति ।
२. कृषिसम्बन्धी बैङ्क र अन्य संस्थानहरूसम्बन्धी व्यवस्था ।
३. कृषि बजार सेवाको व्यवस्था ।
४. दुग्ध तथा दुग्धोत्पादित वस्तुहरूको विकास ।
५. बाली संरक्षण र तत्सम्बन्धी अनुसन्धान तथा सर्भेक्षण ।
६. कृषि प्रचार-प्रसार तथा कृषक युवा कार्यक्रम ।
७. खाद्यान्न, दलहन, तेलहन, नगदे बाली, औद्योगिक बाली, तरकारी, पुष्प तथा फलफूल खेतीको विकास तथा सुधार ।
८. कृषि रसायन तथा माटोसम्बन्धी अनुसन्धान र ज्ञानको उपयोग ।
९. कृषि इन्जिनियरिङ्ग र उन्नत कृषि औजार ।
१०. पशुपंक्षी पालन तथा यसको विकास, नश्ल सुधार, दाना र चरण विकास ।
११. पशु चिकित्सा, पशु रोगको रोकथाम र औषधि उत्पादन तथा पशु चिकित्सा अनुसन्धान ।
१२. ग्रामीण स्तरीय कृषि शिक्षा तथा तालीम ।
१३. कृषि सर्भेक्षण, कृषि अनुसन्धान तथा कृषि फार्महरू र कृषि केन्द्रहरू ।
१४. मत्स्य पालन ।
१५. अन्तर्राष्ट्रिय कृषि संस्थासम्बन्धी कार्य ।
१६. प्लान्ट क्वारेन्टीन ।
१७. कृषि उद्योग, नर्सरी तथा बीउ उत्पादन ।
१८. कम्पोष्ट मल र गोबरग्यास ।
१९. कृषिमा आधारित विशेष बालीहरू मह, च्याउ, रेशम आदि ।
२०. कृषि सेवा अन्तर्गतका समूह र उप-समूहको प्रशासन ।

६. गृह मन्त्रालय

१. शान्ति सुव्यवस्था ।
२. नेपाल प्रहरी ।
३. कारागार ।
४. हातहतियार र खरखजानाको इजाजत ।
५. नेपाल गुप्तचरसम्बन्धी ।
६. विष्फोटक पदार्थसम्बन्धी नियन्त्रण ।
७. विदेशी नागरिकउपर रेखदेख, नियन्त्रण र देश बाहिर पठाउनेसम्बन्धी
८. सवारी नियन्त्रण ।
९. उपत्यकामा रहेका सरकारी सवारी साधन ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१०. संघ-संस्थासम्बन्धी ।
११. स्थानीय प्रशासन ।
१२. नागरिकतासम्बन्धी ।
१३. आश्रवासन तथा प्रवासन ।
१४. तीर्थस्थान र तीर्थयात्रीहरू ।
१५. कल्याण धन र बेवारिसी धन ।
१६. चिट्ठा, जुवा इत्यादिको नियन्त्रण ।
१७. सार्वजनिक स्थानमा अवाञ्छनीय व्यवहारको रोकथाम, मादक पदार्थ र सार्वजनिक अपराध आदिको नियन्त्रण ।
१८. दैवीप्रकोप सहायता ।
१९. केन्द्रीय सचिवालय, मन्त्री, संवैधानिक अङ्गका प्रमुख आदिको आवासको निमित्त केन्द्रीय सेवाको व्यवस्था ।
२०. सार्वजनिक बिदाको घोषणा, उर्वी र सार्वजनिक उत्सव आदि ।
२१. सार्वजनिक चन्दा संकलनसम्बन्धी नियन्त्रण ।
२२. विभूषणसम्बन्धी ।
२३. अध्यागमन ।
२४. शरणार्थीसम्बन्धी ।
२५. अञ्चल र जिल्लाको सदरमुकाम तथा सीमाना ।
२६. जन्म, मृत्यु तथा अन्य घटना दर्तासम्बन्धी ।
२७. वारुणयन्त्रसम्बन्धी ।
२८. लागू औषधि नियन्त्रण प्रशासनसम्बन्धी ।
२९. हाटबजार र मेला ।
३०. अन्तर्राष्ट्रिय सीमा र सीमास्तम्भको हेरचाह र सम्भार ।
३१. स्थानीय प्रशासन, नेपाल प्रहरी र कारागारसम्बन्धी अनुसन्धान र अन्वेषण ।
३२. अञ्चल तथा जिल्लास्थित सरकारी भवनहरूको मर्मत, रेखदेख र नियन्त्रण ।
३३. विदेशी नागरिकले नेपालीलाई धर्मपुत्र वा धर्मपुत्री लिनेसम्बन्धी ।
३४. गृह मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन ।
३५. अरु कुनै मन्त्रालय, सचिवालय वा विभागको लागि किटानी साथ नतोफिएको श्री ५ को सरकारको कुनै काम ।

७. जलस्रोत मन्त्रालय

१. जलस्रोत नियन्त्रण तथा उपयोगसम्बन्धी नीति र सोसम्बन्धी विकास ।
२. जलस्रोतसम्बन्धी सर्भेक्षण, अनुसन्धान तथा सम्भाव्यता अध्ययन ।
३. जलस्रोतसम्बन्धी बहुमुखी योजनाहरूको प्रवर्द्धन, निर्माण, सञ्चालन तथा सम्भार ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४. जलस्रोतसम्बन्धी जनशक्तिको विकास ।
५. खानेपानी, ढल निकास र सरसफाइ ।
६. बाढी नियन्त्रण ।
७. विद्युत् र विद्युत्सम्बन्धी संस्थानहरू ।
८. जलमार्गको विकास ।
९. सिंचाइको लागि जलस्रोत (भूमिगतसमेत) सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा कार्यान्वयन ।
१०. जलवायुसम्बन्धी अध्ययन र भविष्यवाणी ।
११. सिंचाइ आयोजनाहरूको संरक्षण, नियन्त्रण र सिंचाइ सुविधाको समुचित प्रयोग ।
१२. पानीपोतसम्बन्धी ।
१३. जलस्रोतको कानूनी व्यवस्था ।
१४. जलस्रोत सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन तथा सम्पर्क ।
१५. इन्जिनियरिङ्ग सेवाका इलेक्ट्रीकल इन्जिनियरिङ्ग समूह, मेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग समूह, मेटेरियोलजी समूह, स्यानीटरी उप-समूह, हाइड्रोपावर उप-समूह, इरिगेशन उप-समूह र हाइड्रोलजी उप-समूहहरूको प्रशासन ।

८. निर्माण तथा यातायात सन्त्रालय

१. निर्माण, यातायात तथा भौतिक परियोजनाको विकाससम्बन्धी नीति ।
२. सडक, पुल, सरकारी भवन र विमानस्थलको निर्माण, मर्मत तथा सम्भार एवं सम्बर्द्धन ।
३. हवाई, जल तथा सतह मार्ग (रोपवेसमेत) द्वारा हुने यातायात तथा परिवहनको सञ्चालन व्यवस्था ।
४. राजमार्ग तथा अन्य सार्वजनिक सडक योजना ।
५. नगर निर्माण (टाउन प्लानिङ) योजना ।
६. आवास योजना ।
७. हवाई विकास योजना ।
८. रोपवे, रेल्वे, बस, पानीजहाज आदि यातायात विकासको नीति निर्धारण ।
९. हवाई मार्ग, स्थल मार्ग र जल मार्गको माध्यमबाट हुने यातायातमा सामञ्जस्यपूर्ण नीति निर्धारण ।
१०. यातायात र परिवहनसम्बन्धी संस्थान तथा संगठनहरू ।
११. निर्माणसम्बन्धी संस्थान तथा संगठनहरू ।
१२. निर्माण तथा यातायात विषयसंग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसंगको सम्पर्क ।
१३. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवाअन्तर्गत देहायका समूह, उप-समूहको प्रशासन —

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (क) जनरल (सिभिल इन्जिनियरिङ्ग) उप-समूह ।
- (ख) ट्रान्सपोर्टेशन उप-समूह ।
- (ग) बिल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्चर उप-समूह ।
- (घ) एरोनटिकल इन्जिनियरिङ्ग समूह ।
- (ङ) इलेक्ट्रोनिक एण्ड टेलिकम्यूनिकेशन इन्जिनियरिङ्ग समूह ।
- (च) सिभिल एभिएशन अपरेशन म्यानेजमेण्ट इन्जिनियरिङ्ग समूह ।

९. पर्यटन मन्त्रालय

- १. पर्यटनसम्बन्धी नीति ।
- २. पर्यटन उद्योग र पर्यटनको प्रवर्द्धनसम्बन्धी काम ।
- ३. भ्रमणसम्बन्धी निकाय (ट्राभल एण्ड ट्रेकिङ्ग एजेन्सी) ।
- ४. पर्यटक पथप्रदर्शक तथा होटेल व्यवस्थापन र तालीमसम्बन्धी ।
- ५. पर्वतारोहणसम्बन्धी ।
- ६. अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन संस्थाहरूसंगको सम्पर्क ।

१०. परराष्ट्र मन्त्रालय

- १. परराष्ट्र नीति ।
- २. विदेशी राष्ट्रहरूसँग सम्बन्ध ।
- ३. नेपालस्थित विदेशी नियोगहरू ।
- ४. विदेशमा नेपालको प्रतिनिधित्व ।
- ५. विदेशमा नेपालसम्बन्धी प्रचार ।
- ६. विदेशी राष्ट्रहरूसँग लेखापढी ।
- ७. संयुक्त राष्ट्रसंघ तथा अन्तर्राष्ट्रिय वा प्रादेशिक संस्थाहरू ।
- ८. सपुर्देगी ।
- ९. राहदानी (पासपोर्ट) तथा विदेशमा दिने भिसा ।
- १०. अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा भाग लिने प्रश्नहरू ।
- ११. अतिथि सत्कार ।
- १२. प्रोटोकल (शिष्टाचार) ।
- १३. नेपाल एवं अरु देशका नागरिकहरूको परस्परको सरकारबाट व्यक्तिमाथिको बाबा ।

११. पञ्चायत तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

- १. स्थानीय पञ्चायतहरू ।

आधिकारिकता मुद्रण १२८८ गवाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२. राष्ट्रिय पञ्चायतसम्बन्धी ।
३. पञ्चायतका वर्गीय संगठनहरू ।
४. दुर्गमक्षेत्र एवं स्थानीय विकाससम्बन्धी ।
५. सामुदायिक विकास ।
६. स्थानीय जनशक्ति र जन सहयोगको परिचालन ।
७. पञ्चायत र स्थानीय विकाससम्बन्धी तालीम, अनुसन्धान र अन्वेषण ।
८. एकीकृत ग्रामीण विकास परियोजनासम्बन्धी ।
९. शोलुङ्गे पुल ।
१०. गाउँ, नगर तथा जिल्लास्तरको सार्वजनिक निर्माण कार्य ।
११. पञ्चायतसम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी कार्यक्रम ।
१२. गाउँ र नगर पञ्चायतको सीमाङ्कन ।
१३. निर्वाचन र निर्वाचन आयोगसम्बन्धी ।
१४. ग्रामीण महिला विकाससम्बन्धी कार्य ।
१५. स्थानीय प्रविधिको विकास ।
१६. स्थानीय विकासको कार्यक्रममा समन्वय ।
१७. स्थानीय विकाससम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन तथा सम्पर्क ।

१२. भूमिसुधार मन्त्रालय

१. भूमिसुधारसम्बन्धी नीति र योजना ।
२. भूमिसुधारसम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन ।
३. भूमिसम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन र तालीम ।
४. अनिवार्य वचत योजना, ऋण वितरण र ऋण असुली ।
५. साझा (सहकारी) संस्था ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन ।
६. साझा (सहकारी) संस्था संगठन तथा प्रवर्द्धन ।
७. साझा (सहकारी) शिक्षा तथा तालीम ।
८. जग्गा भाप जाँचसम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन र तालीम ।
९. जियोडेटिक नापी गर्ने, टोपोग्राफिकल नक्शा तयार गर्ने र हवाई सर्भेक्षण गर्ने ।
१०. इन्जिनियरिङ्ग सेवाको नापी समूहको प्रशासन ।

१३. रक्षा मन्त्रालय

१. रक्षा नीति ।
२. शाही नेपाली सेनाको गठन र नियन्त्रण ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

३. सैनिक अधिकृत र जवानहरूको अनुशासन र सेवा शर्त ।
४. सैनिक गठन ।
५. सैनिक तालीम ।
६. सेनासम्बन्धी सुविधा ।
७. सैनिक हातहतियार र सामग्रीको खरीद र उत्पादन ।
८. सैनिक कारबाई र सेनाको गतिविधि आदि ।
९. शाही नेपाली सेनासम्बन्धी कानून ।
१०. सैनिक निर्माणशाला ।
११. सैनिक व्यवस्थापन (इन्स्टेलेशन) र सञ्चार तथा यातायात ।
१२. सैनिक भण्डार ।
१३. शिलखाना ।
१४. सैनिक गुप्तचर विभाग ।
१५. सैनिक अस्पतालहरू ।
१६. सैनिक व्यापक तथा कार्यालयहरूको व्यवस्था ।
१७. प्रशासन र विकास कार्यमा सहायता ।
१८. राष्ट्रिय सेवा बलको संगठन, तालीम र प्रशासन ।
१९. भूतपूर्व सैनिकहरूको कल्याणसम्बन्धी ।

१४. वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय

१. वनसम्बन्धी नीति तथा योजना ।
२. सरकारी वन, पञ्चायती वन, पञ्चायत संरक्षित वन, धार्मिक वन, कबूलियती वन र निजी वनसम्बन्धी कार्य ।
३. सरकारी र गैर सरकारी वनक्षेत्रको सर्वेक्षण, नाप नक्शा र सीमा निर्धारण कार्य ।
४. भू-उपयोग, वन, वनजङ्गल र वनपैदावारको उपयोग, संरक्षण तथा सम्बर्द्धन-सम्बन्धी कार्य ।
५. वन पैदावारको बिक्री, वितरण तथा तत्सम्बन्धी समिति र संस्थानहरू ।
६. वन उद्योग र कच्चा वन पदार्थको प्रबन्ध ।
७. वृक्षारोपण र वनसम्बन्धी अनुसन्धान ।
८. वन्यजन्तुको संरक्षण र सदुपयोग ।
९. राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष र शिकार क्षेत्र ।
१०. हातिसार र चिडियाखाना ।
११. भू तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन, विकास र समन्वय ।
१२. प्राकृतिक वातावरणको संरक्षण र सन्तुलन ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१३. पुनर्वास र पुनर्वाससम्बन्धी संस्था ।
१४. वनस्पति र वनस्पतिजन्य औषधिसम्बन्धी नीति, सर्वेक्षण, संकलन, सम्बर्द्धन, प्रशोधन, उत्पादन र अनुसन्धान ।
१५. शाही औषधि लि. ।
१६. औषधि ऐन र त्यसको प्रशासन ।
१७. शाही वनस्पति उद्यान, जडिबूटी उद्यान ।
१८. वनस्पतिसम्बन्धी संग्रहालय (हर्बेरियम्) ।
१९. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय वनसम्बन्धी तालीम, सम्मेलन, गोष्ठी र प्रदर्शनीहरू ।
२०. वन, वन्यजन्तु र वनस्पति, भू-संरक्षण, पुनर्वाससम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन ।
२१. नेपाल वन सेवाको प्रशासन ।

१५. वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

१. वाणिज्य तथा आपूर्ति नीति र कार्यान्वयन ।
२. व्यापार विकास र वाणिज्य तथा आपूर्तिसम्बन्धी अनुसन्धान, अध्ययन, सर्वेक्षण, विश्लेषण तथा तालीम ।
३. व्यापार, वाणिज्य र आपूर्तिसम्बन्धी कानूनको प्रशासन ।
४. सरकारी क्षेत्रबाट गरिने व्यापार ।
५. वैदेशिक व्यापार तथा निर्यात प्रवर्द्धन ।
६. व्यापार तथा वाणिज्य सन्धी, सम्झौता तथा समीक्षा ।
७. पारवहनसम्बन्धी व्यवस्था, विकास तथा सन्धी-सम्झौता ।
८. बजार व्यवस्था, प्रवर्द्धन तथा मूल्य सुपरीवेक्षण ।
९. वाणिज्य तथा पारवहनसम्बन्धी वैदेशिक नियोगहरू ।
१०. अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा राष्ट्रिय वाणिज्यसम्बन्धी संघ, संस्थाहरू ।
११. अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा राष्ट्रिय व्यापारसम्बन्धी संघ, संस्थाहरूसंगको सम्पर्क र समन्वय ।
१२. व्यापार, आपूर्ति तथा पारवहनसम्बन्धी संस्थानहरू ।
१३. खाद्य आपूर्तिसम्बन्धी नीति र कार्यान्वयन ।

१६. शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय

१. शिक्षासम्बन्धी तथ्याङ्क, अनुसन्धान, योजना र नीति ।
२. साधारण, प्राविधिक, व्यावसायिक, नैतिक, शारीरिक शिक्षासम्बन्धी कार्य ।
३. शिशु, प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च तथा प्रौढ शिक्षा ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४. शैक्षिक तथा शिक्षण, साहित्यिक एवं कलात्मक संस्थाहरू ।
५. खुल्ला प्रतियोगिताबाट मनोनयन हुने छात्रवृत्ति ।
६. पुस्तकालय, संग्रहालय (म्यूजियम) र अभिलेखालयहरू ।
७. पुरातात्विक वस्तुहरूको संग्रह र संरक्षण ।
८. यूनेस्को र यूनिसेफसम्बन्धी कार्य ।
९. प्रतिलिपि अधिकारसम्बन्धी ।
१०. विश्वविद्यालयसम्बन्धी कार्य ।
११. पुरातात्विक महत्त्व भएका स्मारकहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन ।
१२. पुरातात्विक अन्वेषण तथा उत्खनन् ।
१३. देश बाहिर लगिने पुरातात्विक सामानहरूको जाँच र अनुमति ।
१४. राष्ट्रिय इतिहास अनुसन्धान ।
१५. खेलकूद र बालचरसम्बन्धी ।
१६. शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन ।
१७. शिक्षा, पुरातात्विक र खेलकूद आदि सम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन ।
१८. सांस्कृतिक संस्थानसम्बन्धी ।
१९. अन्तर्राष्ट्रिय सांस्कृतिक सम्झौता, सांस्कृतिक आदान-प्रदान आदि ।
२०. नेपाल शिक्षा सेवा र सोसम्बन्धी प्रशासन ।

१७. सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

१. नेपाल निजामती सेवासम्बन्धी कानूनको प्रशासन ।
२. निजामती कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन ।
३. प्रशासन सुधार ।
४. प्रशासनसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था र सम्मेलन ।
५. श्री ५ को सरकारको तालीमसम्बन्धी नीति निर्धारण र आवश्यक सभेक्षण ।
६. श्री ५ को सरकारद्वारा चलाइएका विभिन्न प्रशासनिक तालीम कार्यक्रमहरूको समन्वय, र मूल्याङ्कन ।
७. प्रशासन सेवासम्बन्धी देशभित्र र बाहिरको तालीम योजना र कार्यक्रममा स्वीकृति ।
८. प्रशासनसम्बन्धी तालीमको सञ्चालन ।
९. तलब र अन्य सुविधासम्बन्धी नीति र लिद्वान्तसम्बन्धी परामर्श दिने ।
१०. लोक सेवा आयोगसम्बन्धी ।
११. नेपाल प्रशासन सेवासम्बन्धी प्रशासन ।
१२. नेपाल विविध सेवा ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१८. सञ्चार मन्त्रालय

१. सञ्चारसम्बन्धी नीति ।
२. सूचना, प्रचार तथा प्रसारसम्बन्धी कार्य ।
३. सरकारी प्रकाशन र पत्रिकाहरू ।
४. अवाञ्छनीय प्रकाशनमा नियन्त्रण ।
५. सञ्चार, दूर सञ्चार र हुलाक ।
६. प्रसारण र दूरदर्शन (टेलिभिजन) ।
७. श्री ५ को सरकारको छापाखाना ।
८. समाचार, पत्रपत्रिका तथा प्रकाशनसम्बन्धी संस्थाहरू ।
९. पत्रकारिताको विकास ।
१०. श्री रत्न रेकर्डिङ्ग संस्थान, शाही नेपाली चलचित्र संस्थान, दूर सञ्चार संस्थान, गोरखापत्र संस्थान तथा राष्ट्रिय समाचार समितिसम्बन्धी कार्य ।
११. मनोरञ्जनसम्बन्धी कार्य ।
१२. चलचित्रसम्बन्धी कार्य ।
१३. सञ्चारसम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन ।
१४. अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चार संस्थाहरूसंगको सम्पर्क ।

१९. श्रम तथा सामाजिक कल्याण मन्त्रालय

१. श्रम तथा सामाजिक कल्याणसम्बन्धी नीति तथा कार्यान्वयन ।
२. श्रम शक्ति तथा सामाजिक कल्याणसम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्भेक्षण तथा तालीम ।
३. श्रम तथा सामाजिक कल्याणसम्बन्धी कानूनको प्रशासन ।
४. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय श्रम तथा सामाजिक कल्याणसम्बन्धी संघ, संस्थाहरूसंगको सम्पर्क र सम्बन्ध ।
५. बाल, युवा, महिला, वृद्ध तथा निःसहायहरूको हित, संरक्षण तथा सम्बर्द्धन जस्ता समाज कल्याणसम्बन्धी कार्यहरू ।
६. सामाजिक सेवा राष्ट्रिय समन्वय परिषद्सम्बन्धी कार्य ।
७. श्रमिक र काम लगाउने व्यक्तिबीचको सम्बन्ध ।
८. सरकारी क्षेत्रमा सामाजिक कल्याण कार्य ।
९. ग्रामीण महिला कल्याणसम्बन्धी ।

२०. स्वास्थ्य मन्त्रालय

१. स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी नीति ।
२. सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा, यसको सम्बर्द्धन, योजना तथा विकास ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

३. एलोप्याथिक, आयुर्वेदीय, होमियोप्याथिक र यूनाली आदि चिकित्सा प्रणालीको विकास तथा अनुसन्धान ।
४. स्वास्थ्यसम्बन्धी विभागीय तालीम ।
५. स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी गैर सरकारी संस्थाहरू ।
६. मेडिकल काउन्सिल ।
७. आयुर्वेदीय तथा धरु औषधि उत्पादन, स्तर नियन्त्रण तथा बिक्री ।
८. स्वास्थ्यसम्बन्धी कर्मचारीहरूको वैदेशिक तालीम, अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू तथा सम्मेलनहरू ।
९. परिवार नियोजन तथा मातृ शिशु कल्याण योजना, जनसंख्या नियोजनसम्बन्धी ।
१०. वातावरणीय स्वास्थ्य कार्यक्रम ।
११. स्वास्थ्य र पोषण शिक्षा ।
१२. स्वास्थ्यसम्बन्धी ऐन, नियम र तत्सम्बन्धी प्रशासन ।
१३. नेपाल स्वास्थ्य सेवा र सो अन्तर्गतका समूह, उप-समूहको प्रशासन ।

आज्ञाले-

भोगेन्द्रनाथ रिमाल

श्री ५ को सरकारको मुख्य सचिव